

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

Nu va zăbovi Domnul făgăduința, precum oarecare zăbavă o socotesc; ci îndelung rabdă pentru noi, nevrând ca să piară cineva, ci toți să vie la pocăință.

2 Petru 3, 9.

ÎNDRĂZNELI MINORITARE

Chestiunea reducerilor, ope-
rate în bugetul Cultelor, a tre-
zit critici violente și în presa
minoritară, de altfel totdeauna
dispusă la proteste, mai mult sau
mai puțin zgomotoase, împo-
triva măsurilor ce le ia Statul
românesc pentru apărarea exis-
tenței sale.

De aceea, nu ne surprinde
câtuș de puțin campania igno-
bilă declanșată zilele trecute,
cu perspective de durată, față
de hotărârea Ministerului de
Culte de a pune efectiv la con-
tribuție, și veniturile proprii bi-
sericești în stabilirea *salariilor*
preoțești.

În fruntea acestor furioase
ofensive stă oficiosul partidului
maghiar, „*Keleti Ujság*“, care
într'un articol recent intitulat:
„*Și Patriarhul*“ se pretează la
cele mai grosolane atacuri și
inexactități în raport cu Bise-
rica ortodoxă.

Autorul acestor îngăimări
veninoase condamnă, pur și
simplu, pe Î. P. Sf. Patriarh
Miron pentru simpatia arătată
mișcării naționaliste a dlui Al.
Vaida-Voevod, și în al doilea
rând contestă afirmația, — de
altfel arhicunoscută, — că mi-
noritățile confesionale sunt pri-
vilegiate față de Biserica domi-
nantă. Ca o ilustrație, Prea Fe-
ricitul Patriarh citează faptul
verificat, că pe când Statul sus-
ține Episcopii minoritare și pen-
tru câte 35.000 credincioși, Î.
P. S. Sa trebuie să cârmuiască
poporul alor 6 județe mari, egal
în număr cu al celor 10 epis-
copii catolice.

Și ca ultimă cutezanță, ga-
zetarul arpadian mai lansează
și bomba, că preoții maghiari
n'ar căpăta dela Stat decât sa-
larii de mizerie între 800-1700
Lei, pe când ai noștri ar fi
ghiftuiți cu lefuri dela 2500
până la 7000 Lei.

O simplă privire în Statele
de plată la Episcopia noastră
poate demonstra oricui, cât de
mincinoasă este această alega-
țiune perfidă.

Dar, de unde vijelia dom-
nilor minoritari?

Explicația este din cele mai
simple. Consemnarea averilor
bisericești a dovedit, că Bise-
ricile minoritare au venituri a-
tât de considerabile, încât sub-
venția de Stat devine aproape
de prisos pentru ele.

Prin urmare, aplicându-se
dispozițiile imperative din legea
Cultelor, care decretează, că
subvenția de Stat va fi acor-
dată numai în raport cu *numă-
rul* credincioșilor, cu situația
materială și cu *nevoile* reale
ale fiecărei confesii, — mi-
noritățile vor pierde zeci de
milioane, de cari astăzi benefi-
ciază pe nedrept în dauna Bi-
sericii naționale.

Dar chiar dacă ne-am ra-
porta numai la criteriul *numă-
rului* — absolut just și echita-
bil — și încă s'ar dovedi com-
plecta *inferioritate* în care este
pusă Biserica ortodoxă față de
Culte streine. O statistică mi-
nuțioasă, prezentată Senatului în
1930, tot de către Î. P. S. Pa-
triarh, arăta, într'o surprindere
generală, că din subvenția to-
tală acordată de Stat pe atunci,
revenia de *fiecare cap*: la or-
todocși 70 Lei, la uniști 100
Lei, la catolici 61 Lei, la re-
formați 105 Lei, la unitari 164
Lei, la Sași 101 Lei, la Turci
101 Lei.

Cu alte cuvinte, Biserica
neamului se găsește în urma
tuturora sub raportul ocrotirii
ei materiale din partea Statului.
Iată o situație de necrezut, care
uimește și revoltă în acelaș timp.

Și când în sfârșit, vine dl
ministru Al. Lapedatu să pună
capăt acestei penibile nedrep-
tăți, ce lovește crunt tocmai în
interesele de viață ale neamu-
lui nostru, avem tot dreptul să
strigăm minoritarilor burzuluiți:
înclinați-vă fără împotriviri.
Căci după 17 ani de prigoană
li se face în sfârșit și Româ-
nilor dreptate în țara lor.

Proiectul de salarizare a clerului.

În ședința din 6 Aprilie c.
a Senatului, dl ministru Alex.
Lapedatu a depus următorul
proiect de lege:

Art. 1. — Până la armoni-
zarea salariilor funcționarilor pu-
blici prin lege, salariile mem-
brilor clerului și funcționarilor
eclesiastici ai bisericilor națio-
nale și celorlalte culte, vor fi
cele înscrise anual în bugetul
ministerului cultelor.

Art. 2. — Salariile membru-
lor clerului și funcționarilor ec-
lesiastici celibatari vor fi cu
25 la sută mai mici decât cele
prevăzute la art. 1.

Art. 3. — Salariile monahi-
lor și membrilor ordurilor că-
lugărești cari funcționează tem-
porar sau chiar definitiv ca pa-
rohi sau preoți, vor fi cu 50 la
sută mai mici decât cele pre-
văzute la art. 1.

Art. 4. — Salariile preoți-
lor cari ocupă și posturi de
învățători vor fi acele prevăzute
de legea învățământului primar
și legea cumulului.

Art. 5. — Membrii clerului
și funcționarii eclesiastici nu pot
îndeplini decât o singură func-
țiune bisericească retribuită în
bugetul ministerului cultelor.

Art. 6. — Membrii clerului
au dreptul la patru gradații de
câte 25 la sută din salariu, la
fiecare cinci ani de funcțiune
efectivă. Timpul petrecut în
concedii legal aprobate sau în
funcțiuni efective se consideră
la calculul gradațiilor. Termenii
de gradații se socotesc pe anii
financiarî întregi, iar înscrierea
gradațiilor noi se face în bu-
getul următor împlinirii terme-
nului.

Art. 7. — Pentru cancela-
riile eparhiale ministerul culte-
lor va acorda salarii numai per-
sonalului considerat ca strict ne-
cesar pentru rezolvarea chesti-
unilor oficioase în raport cu au-
toritățile de Stat, și anume:
pentru eparhiile cu un număr
de credincioși sub 500.000: 3
referenți (consilieri, canonici),
1 secretar sau director de can-
celarie, 1 contabil, 1 casier, 1
registrator-arhivar, 1 dactilograf

și 1 om de serviciu; iar pen-
tru eparhiile-mitropolii și cele
cu un număr de credincioși
peste 500.000, se vor aduăga
încă 3 impiegați, ca ajutori de
referenți.

Art. 8. — Membrii clerului
și funcționarii eclesiastici, ale
cărora venituri proprii sunt egale
sau superioare salariilor prevă-
zute în art. 1, nu vor mai be-
neficia de salariu dela Stat, iar
acei cu venituri proprii mai mici,
vor primi numai diferența la sa-
lariul bugetar.

Ambele aceste categorii de
membri ai clerului și funcțio-
narii eclesiastici vor beneficia
de toate drepturile celor ce pri-
mesc salariul integral dela Stat,
supuși fiind și tuturor obliga-
țiunilor acestora.

În cazul când Statul n'ar a-
vea trebuință, pentru complec-
tarea veniturilor prin salariile
ce acordă, de toate aceste ve-
nituri, ci numai de o parte a
lor, atunci cota de complectare
se va stabili prin aplicarea u-
nuia și aceluiași coeficient de
reducere la toate cultele.

Art. 9. — Membrii clerului
și funcționarii eclesiastici apar-
ținând bisericilor cu averi pro-
prii intră în categoria celor de-
la art. 8.

Art. 10. — Veniturile pro-
prii ale părților componente ale
bisericilor naționale și celorlalte
culte istorice (parohii, comuni-
tăți, protopopiate, muftiate, ca-
pitoluri, orduri călugărești, epis-
copii, mitropolii și patriarhie)
vor fi întrebuințate în primul
rând pentru salarizarea acestora
pentru cazul când acest perso-
nal ar fi lipsit de venituri proprii.

Art. 11. — Veniturile nete
(excedentele) rezultate din ex-
ploatarea pădurilor, cu cari au
fost înzestrate eparhiile biseri-
cilor naționale și cultelor isto-
rice, ulterior legilor agrare, cum
și veniturile nete (excedentele)
ale pădurilor lăsate lor în fo-
losință în baza acestor legi,
vor fi întrebuințate pentru aco-
perirea cheltuelilor materiale ale
centrelor eparhiale, înscrise până
acum în bugetul Statului.

Art. 12. — Bugetul de personal al ministerului cultelor se va revizui și modifica în fiecare an, pe baza declarațiilor de venituri proprii impuse membrilor clerului și funcționarilor bisericești de art. 2 din legea pentru inventarierea averilor și veniturilor aparținând bisericilor naționale și celorlalte culte.

Art. 13. — Numirile în posturi devenite vacante în cursul exercițiului financiar, nu dau dreptul titularilor la salariu mai mare decât cel prezăcut în buget până la finele exercițiului.

Art. 14. — Ministerul cultelor nu subvenționează decât parohiile recunoscute de minister, potrivit art. 29 din Statutul pentru organizarea bisericii ortodoxe și art. 33 din legea pentru regimul general al cultelor, iar din cele exceptate de aceste articole, numai pe cele cu cel puțin 300 de credincioși.

Ministrul cultelor și artelor,
Al. Lapedatu.

Nr. 3310—1935.

CONVOCARE

Având în vedere trebuința unei cât mai bune îndrumări a învățământului teologic și a unei cât mai îngrijite educații a viitorului nostru cler — și cumpănind utilitatea organizării unitare a Academii noastre teologice, convocăm

Prima conferință a profesorilor dela Academii teologice ortodoxe române din Mitropolia Ardealului

la Sibiu, pe zilele de 19 și 20 Aprilie, cu următorul program:

Vineri, 19 Aprilie: 1. Ora 8: Sf. Liturghie săvârșită în biserica catedrală. Chemarea duhului Sfânt. 2. Ora 10: a) Deschiderea conferinței, în Aula Academiei teologice Andreiane. b) Educația studenților în internatele teologice, referat cu discuții. 3. Ora 16: a) Învățământul teologic ca învățământ educativ, referat cu discuții. b) Materiile teologice, scopul și metoda de predare a lor, referat cu discuții.

Sâmbătă, 20 Apr.: 1. Ora 9: a) Studiul Pastoraliei în cadrul învățământului teologic, referat cu discuții. b) Manuale și biblioteci, referat cu discuții. c) Unificarea organizației Academii teologice, referat cu discuții. 2. Ora 16: a) Organizarea Asociației profesorilor și a studenților dela Academii teologice, referat cu discuții. b) Eventuale propuneri (vor fi anunțate biroului conferinței — Consiliul arhiepiscopesc, Sibiu, — cel puțin cu 3 zile înainte de conferință). c) Închiderea conferinței.

Sibiu, la 5 Aprilie 1935.

† NICOLAE
arhiepiscop și mitropolit.

LUPTA NOASTRĂ

În timpul războiului, care ținuse încordată atenția popoarelor vreme de patru ani și jumătate, pentru a se putea întrezări izbânda finală, sfânta noastră Biserică creștină a stat tot timpul în umbra luptelor sângeroase, rugându-se cel mult pentru harul divin și pacea popoarelor. Timpul acesta cu drept cuvânt se poate numi perioada îngenunchierii Bisericii creștine, față de problemele politice și naționale, cari erau puse pe primul plan. Războiul mondial a zdruncinat profund conștiința senină de odinioară a popoarelor creștine și credința într-o eclipsă zguduitoare; iar moralul desechilibrat până la ruină provoacă un haos fulgerător, predominând întreaga suflare omenească.

Sfârșitul războiului nu a calmat cătuș de puțin sufletul vulnerat al popoarelor, ci face să-și continue și pe mai departe setea de răzbunare și de agitație fără margini, între aceste două tabere pe cari le creiașe: învingătorii și învinșii.

Poporul român făcând parte din tabăra învingătorilor, pare a sta astăzi încătușat în lanțu-

rile materialismului. În acest interval de timp conștiința religiozității noastre stagnează și încep a da năvală pescuitorii în ape tulburi: sectarii, cari prin învățăturile lor diabolice, copleșesc cu lepra scepticismului și chiar cu a ateismului sufletele dreptcredincioșilor creștini. Astfel omul devine însuș vrășmașul lui.

Această boală a sufletului omenesc a trezit dorul după adevăr și credință, dând naștere „setei după auzirea cuvântului lui Dumnezeu”. (Amos 8, 11). Cine erau chemați pentru a potoli această sete a sufletului și a croi calea mântuirii, decât numai slujitorii altarelor, cari sunt preoții. Iată, când arma în poziție de repaus stă la piciorul soldatului, crucea lui Iisus se înalță de-asupra frunților preoților pentru a vesti: binele, adevărul și frumosul.

Pentru înnoirea și înălțarea sufletească a poporului de după războiul mondial, preoții Bisericii noastre, începuseră numai decât misiunea lor pentru îndepărtarea relelor, dar metodele potrivite pentru vremurile de azi, spre satisfacerea trebuin-

țelor sufletești nu numai sentimentale ci și intelectuale, au lipsit cu desăvârșire. (Lupaș: Ist. Bis. ort. rom., p. 125).

Vremurile noi reclamă puteri noi și suflet înalt, pentru a duce la izbăvire un popor ales și încheat într-o singură țară, mare și puternică. Metoda noastră cel nou, potrivit vremurilor de azi, va fi: *cuvântul lui Dumnezeu*, predicat răspicat și tare, care va fi ca sabia cu două tăisuri, străbătând până la dispicătura între carne și os; iar lupta noastră va fi pentru *unitatea și înălțarea sufletească* a neamului nostru dreptcredincios, deoarece ne doare să mai vedem trupul Bisericii lui Iisus Hristos sfâșiat în două între fiii neamului românesc. Dacă sol-

dații păgâni au cruțat cămașa lui Iisus și n'au sfâșiat-o în bucăți pentru frumusețea ei, atunci noi creștinii cu atât mai vârtos să nu împărțim credința lui Iisus Hristos, care s'a rugat pentru noi, ca toți *una să fim* în numele lui.

Deci iată scopul luptei, pe care ni-l fixase mai înainte ap. Pavel zicând: *Un Dumnezeu, o credință și un botez*; iar Iisus fiul lui Dumnezeu ni l-a spus în auzul conștiinței noastre mai răspicat și mai concis: *O turmă și un păstor!*

Această sfântă deviză să fie scrisă pe steagul izbăvirii noastre creștinești și naționale, pentru care să luptăm până la cea din urmă suflare a vieții noastre.

V. ȘEULEANU

Aspecte din filosofia sovietică.

După ce comunismul a ajuns să aibă stăpânirea Rusiei, reprezentanții partidului sovietic, încearcă să realizeze un sistem de gândire filosofică, o ideologie care să țină locul religiei. Ideologia trebuie să fie o forță spirituală, care să electrizeze masele inerte, pentru stânga extremistă. Mănirea „filosofilor” e de-a realiza măcar „direcția generală a filosofiei”. Cum se poate realiza această direcție? Creind o filosofie oficială care să reprezinte linia „ortodoxă” a materialismului istoric. Filosofii comentează „Logica” lui Hegel, pe Karl Marx și pe Lenin.

Orice abatere dela rigidul dogmatism al marxismo-leninismului se pedepsește drastic. Ereticii sunt proscrși (Bukarin, Trozky, etc.) și toți cei cari ar îndrăzni să admită pe vreunul din aceștia au aceeași soartă. Tinerii trebuie să primească fără discuție filosofia monopolizată. N'au dreptul să discute cele spuse de Marx-Lenin.

Comuniștii acuză pe creștini de dogmatism și de lipsa libertății de gândire. Dar unde e mai puțină libertate de gândire decât în Rusia, unde se impune de stat o concepție globală a totului? Orice abatere dela marxismo-leninism se consideră crimă. Apărarea e imposibilă. Fiind acuzat cineva, că e antimarxist e imposibil să-și susțină părerea. E proscris. În fața autorităților e destul să fie combătut în felul următor: „Lenin dixit”, pe când respectivul s'a abătut influențat de „savanții burghezi”, cari sunt disprețuiți.

Berdiaev, cugetătorul și teologul creștin, care acum e membru distins al institutului „Culture et religion” a lui Jaque Maritain, afirmă că unui savant rus i s'a cerut să citeze pe comuniști, iar pe burghezi așa ca ceva secundar. Exagerarea aceasta trece și în alte domenii. Opun pe Albert Einstein lui Lenin. Creiază o știință sectară, cum nici o confesiune creștină nu voia să facă. Apar cărți de știință cu titluri de acestea: „Calculul diferențial pe baza cugetării

marxiste”, „Matematică comunistă” etc. și toate acestea cu aprobarea Academiei sovietice.

Se poate considera de filosofie această alcătuire sovietică? Desigur nu. O filosofie trebuie să fie rezultatul cugetărilor și a meditațiilor serioase și desinteresate, nu o structură etatizată, care caută să se impună pentru a servi o formă hibridă de structură juridico-etico-politică.

Scopul prim al filosofiei sovietice e crearea unei ideologii politico-juridice. Al doilea scop e crearea unui sistem etic.

Se afirmă în general că comunismul e antireligios. Afirmarea o contrazicem. Deși pare paradoxal la prima vedere, vom afirma că ceea ce s'a realizat peste Nistru nu e „antireligios”, ci e contra doctrinei creștine. Comunismul e adversar religiei creștine pentru că el însuși e „religie”. Fiind însuși „religie”, e natural că nu poate admite funcționarea unei adversare. Dacă comunismul se bazază pe elementul mistic-afectiv al spiritului uman, cucerirea acestuia de doctrina blândului Iisus, înseamnă distrugerea platformei pe care să se zidească materiocentrismul marxistoleninist.

Comunismul îndeplinește și condițiile externe ale unei „religii”. Are cărți „sfinte”, dogme dela cari abaterea costă: 1) expulzarea din partid, 2) condamnarea etico-morală, 3) eventual arestarea sau drumul pribegiei; dă o explicație lumii fizice, care cred că ar putea coincide cu crezul lojei masonice din Apus: „cred în materie, maica eternă a noastră a tuturor”. Credința aceasta în dogma oficial etatizată, se impune prin forță.

Comunismul nu poate fi adoptat decât prin două forme: sau aderare la tot ceea ce afirmă stânga hegeliană marxistă și spiritul leninist, ceea ce creiază un orizont redus și o interpretare ultraunilaterală a întregii evoluții social istorice, — sau o aderare pur formală.

IOSIF NAGHIU, stud. în teol.

Academia noastră teologică.

Revista „Renașterea“ a clerului din Eparhia Râmnic, publică, sub semnătura distinsului preot Gh. I. Ghia o scurtă recenzie, pe care o reproducem pentru tonul ei just și de actualitate:

„Arhid. Dr. Ioan Vască, rectorul Academiei teologice din Cluj: Zece ani în slujba Bisericii și Neamului 1924—1934. Cluj, 1934. 396 pagini.

P. S. Nicolae al Clujului și Feleacului este încă unul dintre Simeonii Bisericii și Neamului nostru. Ajuns episcop la o vârstă relativ înaintată, dar după ce lăsase urme adânci de spirit gospodăresc la Mitropolia Sibiului, a înțeles să nu-și desmintă felul de a fi nici chiar atunci, când trebuia să creeze totul din nou. De aceea cu tactul deosebit al P. S. S. de a-și câștiga oamenii zilei și a găsi fonduri, a organizat dela început o eparhie nouă, a ridicat cea mai măreață catedrală dela război încoace, și-a chivernisit o reședință episcopală, cum nu sunt multe, și a întemeiat și consolidat complect prin oameni, pe care a știut să și-i aleagă, o Academie teologică, care deja a dat 205 de absolvenți, dintre care 144 slujesc la sfintele altare din Eparhia Clujului.

Volumul de față, care se publică sub îngrijirea Părintelui Dr. I. Vască, rectorul Academiei, are de obiect expunerea începutului și dezvoltarea până în prezent a acestei academii.

În ceea ce privește partea materială, Academia, după zece ani de existență, are un internat pentru toți studenții într-o casă proprie, iar cursurile le ține în aripa stângă a frumoasei reședinți episcopale din imediata apropiere a Catedralei.

În ceea ce privește corpul didactic, toți profesorii sunt doctori în specialitatea lor, iar unii dintre ei, cum este cazul cu părintele Lupaș, au o autoritate științifică bine stabilită.

Afară de istoricul instituției și actele oficiale, frumosul volum mai cuprinde și câteva prelegeri, din care se constată temeinicia, cu care se predau cursurile.

Nu știm cum se va rezolva mult discutata problemă a învățământului teologic, dar socotim că nu se va putea trece așa ușor peste aceste A-

cademii teologice ardelen, creațiuni ale Bisericii și cu un corp profesoral, despre care nu s'ar putea susține că rămâne mult în urma profesorilor dela Facultățile de Teologie.

Dorim tinerei Academii teologice din Cluj spor la muncă și o consolidare științifică tot mai temeinică, pentru ca să se dovedească indispensabilă pentru viața noastră bisericească.

(„Renașterea“-Craiova)

Pr. GH. I. GHIA

F. O. R.

Activitatea F. O. R.-ului
Cercul protop. Luduș, jud. Turda.

F. O. R.-ul local înțelegând chemarea vremii, prin președintele său, dl avocat Nicolae Corlățan, a constituit Duminecă în 24 Martie a. c., subsecția acestei asociații în frunțașă comună *Grindeni*. S'au înscris 43 de membri în subsecția creată în această localitate. Dimineața dl președinte a participat la serviciul divin oficiat de S. S. Teodor Lazăr, parohul comunei, asemeni de S. S. Gh. Stan, parohul comunei vecine, Chețani. După terminarea serviciului divin, președ. F. O. R. local, în simțite cuvinte a arătat scopul acestei asociații pe terenul religios-național, anunțând că după amiază la orele 3 își va desvolta conferința sa despre „Creștinism și păgânism“, în localul școlii primare. La ora anunțată sala era arhiplină de un public select, între care am remarcat intelectualii comunei, învățători, preoți etc., asemeni și copiii școlii primare, cu cari Pr. Gh. Stan din comuna Chețani a ținut o lecție practică de religie, foarte reușită și aplaudată de public. Conferința a interesat publicul în cel mai înalt grad, dovadă că s'a înscris un număr atât de mare de membri în subsecția Grindeni. Aci s'a remarcat între credincioșii comunei o dragoste nețărmurită față de biserică și anume în poporul de jos, dela care ar trebui să ia exemplu mulți intelectuali, cari pozează în situația și rolul fariseului din biserică.

Cu credința în Dumnezeu vom urma pe drumul apucat, constituind subsecțiile F.O.R.-ului în întreg protopopiatul.

Coresp.

Conferințe preoțești și cercuri religioase.

În ziua de 24 Martie a. c. s'au întrunit în parohia Sălcud, preoții membrii ai Cercului religios grupul IV. din protopopiatul Luduș.

La ora 8 dim. se începe serviciul divin în sobor cu predică de Pr. D. Biji-Deag, despre „Taina Pocăinței“. Pr. Biji. cunoscut de altfel ca bun predicator, și de data aceasta a fost la înălțime. Predica a fost bine întocmită, frumos rostită și cu mult suflet, a fost ascultată cu mare atenție și a satisfăcut din plin pe credincioși.

Răspunsurile au fost date de corul bărbătesc din parohie. La servi-

ciu a luat parte și reprezentantul F. O. R., cercul Luduș, dl G. Rancea.

După masă la ora 2 s'a servit vecernia în sobor. Iar la ora 4, în localul școlii confesionale ortodoxe din loc, Pr. Petru Sămărghișan-Cucerdea, își desvoltă conferința cu subiectul „Familia, Biserica și Școala ca factori educativi ai tineretului.“ Tema bine aleasă și de o covârșitoare importanță, prin exemplele vii și numeroase ce s'au adus, a procurat o desăvârșită mulțumire auditorului.

Iar reprezentantul F. O. R.-ului, G. Rancea, un tânăr inteligent, mare

și entuziasmat ortodox, conferențiază despre „Anul 1700, ca germene de ură și învrăjbit în viața neamului românesc.“ Conferențiarul arată mai întâi cauzele desbinării, apoi răul și pagubele enorme, ce a adus Românilor prin faptul divizării lor din Transilvania în două tabere vrăjmașe.

După aceea dl G. Rancea arată prin cuvinte bine simțite rolul F. O. R.-ului în păstrarea și propășirea credinței ortodoxe precum și necesitatea unei reacțiuni ortodoxe puternice, față de confesiunile și sectele cari îndrăznesc să atace biserica lui Hristos.

Precizează apoi rostul înființării subsecțiilor F. O. R. în fiecare parohie, deci și în parohia Sălcud.

De aceea se și procedează la alegerea comitetului de conducere și anume: Președinte de onoare: Pr. Octavian Chirilă. Președinte: dl Gh.

Truța, dir. școlii primare din loc. Vice președinte: dl Nicolae Mateiu. Secretar-casier: dl Nicolae Podariu.

Membrii ajutători vre-o 33 credincioși, cari sunt cei mai înflăcărați ortodocși din parohie.

În sfârșit se discută mai multe chestiuni, dintre cari desprind: să se facă pe viitor mai multă propagandă ortodoxă, pentru ca astfel ortodoxia să fie văzută și cunoscută în întreaga ei lumină, iar de altă parte să se contrabalanzeze uriașa propagandă ce o fac alte confesiuni și mai ales sectele.

Spre acest scop se hotărăște ca din banii de care dispune Cercul nostru religios, să se cumpere cărți și broșuri, cari apoi să se distribuie în mod gratuit credincioșilor din cele cinci parohii cari aparțin acestui Cerc.

Pr. I. VELȚAN-Chinciș.

INFORMAȚIUNI

Un donator generos. P. Sf. Episcop Nicolae a adresat dlui Dr. A. Rădulescu, directorul Spitalului ortopedic din Cluj, următoarea scrisoare:

„Mult stimabile dle Dr. Am rămas plăcut surprins și emoționat de darul de 5000 Lei trimis în numerar pentru doi prapori din Catedrala noastră. Vă rog să primiți adânc simțita noastră mulțumită. Voi căuta să mai aflu vre-un mecenat, ca să facem un lucru frumos și demn de Catedrala din inima Ardealului. Dorindu-Vă tot binele dela Dumnezeu, cum și sănătate deplină, semnez. Cluj, la 27 Martie 1935.

Cu profundă stimă:

Episcop Nicolae.“

Î. P. S. Patriarh Miron în Anglia. După numeroasele vizite făcute Bisericii noastre de către Episcopii anglicani în scopul unei apropieri, Î. P. S. Patriarh s'a hotărât să facă la vară o călătorie în Anglia, unde va fi oaspele arhiepiscopului de Canterbury. Strângerea legăturilor noastre cu biserica oficială a Angliei ne este de mare folos nu numai în ordinea religioasă, ci și în atâtea domenii de cooperare internațională.

Noul Rector al Academiei Comerciale. Înalta instituție de cultură din Cluj a căpătat un nou Rector în persoana distinsului profesor Dr. Constantin Lacea. Nu ne îndoiim, că sub conducerea sa priecută, Academia va găsi drumurile unei dezvoltări sigure și bogate.

Salarizarea clerului în Grecia. Acum când la noi este în deplină actualitate noua salarizare a preoțimii, nu-i fără interes să constatăm, că problema se pune tot așa de acut și în Grecia ortodoxă. După in-

formațiile ce le avem, și acolo s'a pus principiul salarizării Clerului din partea Bisericii. În acest scop toate veniturile bisericesti urmează să fie centralizate într'un fond general la Atena. S'a făcut socoteala, că aceste venituri proprii dau cam o sută milioane drahme. Pentru plata anuală a celor vre-o opt mii preoți se cere însă suma de 110 milioane drahme. Diferența de 10 milioane anual trece în sarcina Statului.

În atențiunea preoțimei. Casa Școalelor anunță, că și anul acesta va distribui gratuit sămânță pentru cultura viermilor de mătase tuturor solicitanților. Cum această frumoasă ocupațiune în viața dela țară aduce venituri apreciable, — recomandăm preoților să se adreseze, cu câte o cerere simplă, către Casa Școalelor, spre a obține cantitățile de cari au trebuință.

Frăția Ortodoxă Română Cercul Protopopesc Cluj, va ține Duminecă, 14 Aprilie a. c., ora 4 p. m., în Școala primară de stat „Gh. Lazăr“ Nr. 8 din Cluj (Str. Fântânele) o serbare religioasă cu următorul program:

1. Cuvântul de deschidere al președintelui cercului.
2. „Rugăciune“ armonizată de T. Șandru, cor bărb.
3. „De Tine se bucură“, cor bărbătesc de C. Porumbescu.
4. „Întinderea religiei ortodoxe pe glob“, conferință ținută de dl Dr. S. Opreanu, prof. la Academia Comercială, Cluj.
5. „Cerurile spun“ cor bărb. de Davidoff.
6. Producția elevilor școlii primare Nr. 8.
7. „Ție se cuvine cântare“, cor bărbătesc de Vorobchievici.
8. Declamare, dl E. Enescu, stud. în teol.
9. „Iehova mă conduce“, cor bărb. de Mandicevski.
10. Părți din „Balada lui Avram Iancu“ cor bărb.
11. Încheiere.

Cântările se vor executa de corul teologilor sub conducerea dlui prof. Dr. V. Petrașcu. — Intrarea liberă.

Reforma administrativă. În Senatul țării a început dezbaterile proiectului de lege despre reforma administrativă. Experiențele în curs de 10 ani au impus modificări însemnate, menite să asigure o mai bună gospodărie locală, comunală și județeană, cum și o mai sigură apărare a intereselor românești. E de notat, că în consiliile comunale și județene membrii de drept clerici nu pot fi decât reprezentanții Bisericii ortodoxe.

Conferințele administrative la Radio. Guvernul a introdus o inovație fericită în administrația țării. În fiecare Duminică seara la ora 7, autoritățile județene se strâng în sala Prefecturii, unde ascultă comunicările și îndrumările oficiale ce li se dau din partea Ministerelor. — Aceste conferințe au fost inaugurate Duminică trecută chiar de către M. S. Regele Carol II, care a rostit o minunată cuvântare de îndemnuri către gospodarii țării.

O disqualificare catolică. Parohia catolică ungurească din Cluj, a primit zilele acestea o mare lovitură. Se cunoaște, din campania ziarelor, proasta gospodărie ce se făcea la imensele averi ale acestei biserici, de către faimosul iredentist Dr. Iosif Hirschler. Spre a pune capăt dezastului financiar, Episcopul Mailat a destituit consiliul parohiei, numind un directorat din 9 membri, cu puteri absolute în toate afacerile bisericesti. Adunarea parohială a luat act de ucazul episcopesc în mijlocul unor debateri agitate.

Înarmările Germaniei. Spre a vedea încotro merge țara lui Hitler, ținem să dăm armele noi senzaționale pe cari le-a achiziționat: *un glonte special, inventat de un inginer german, care străbate cu ușurință o tablă de oțel groasă de peste un metru; astăzi arsenalele fabrică pe zi aproape 500 mii din aceste gloanțe. Un tun rotativ, care poate trimite pe minut o mie de proiectile; s'au pus în lucrare 2000 de asemenea tunuri. O rachetă stratosferică, încărcată cu explozibile și gaze asfixiante, ce poate fi condusă dela distanță pe o rază de 320 km. Și în sfârșit o rază invizibilă, numită Z, care poate produce topirea tunurilor, explozia motoarelor de avioane, pulverizarea posturilor de telegrafie fără fir, deraierea locomotivelor etc. Iată, cum se pregătește pacea!*

Grevă cu tâlc. În urma nouilor măsuri economice luate de Guvern, pentru ieftinirea vieții, fabricile de ciment din țară au declarat greva. Aceasta pentru motivul, că Ministerul de Comerț a maximalizat prețurile, stabilind costul unui vagon de ciment la 17.500 Lei loco fabrică. E știut, că cele mai multe fabrici de ciment sunt în mâini străine. Dar guvernul le-a pus în vedere sancțiuni severe, în caz de nesupunere.

O statistică de fapte. Ziarele publică următoarele date instructive: în cursul anului trecut 1934 s'au construit 536 biserici noi și s'au reparat 1155; școli noi 1117, reparate 3255; spitale noi 43, reparate 79; dispensarii noi 59, reparate 67; primării noi 382, reparate 1006; șosele noi 1828 km., reparate 14454 km.; linii telefonice noi 603 km., reparate 752 km.; poduri noi 3675, reparate 2334; unelte agricole s'au distribuit în valoare de 9,743.400 Lei; porumb în valoare de 281 mil. 724.500 Lei; reproducători diferiți în sumă de 29,421.000 Lei; alte lucrări de utilitate publică în valoare de 415,955.000 Lei. Aceste cifre vorbesc limpede. Țara se consolidează cu toate greutățile crizei de azi.

On. Preoți! Recomandați credincioșilor „PÂINEA VIETII” carte de rugăciuni pentru toți creștinii, tipărită cu binecuvântarea și aprobarea P. Sf. Sale Episcopul Nicolae al Clujului, fiind cea mai ieftină și bogată carte de rugăciuni. Prețul 30 Lei, legată. La comandă de 10 bucăți acordăm rabat. Se găsește la *Librăria Eparhiei ort. rom. din Cluj (Piața Cuza Vodă Nr. 6).*

Consiliul Eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 2260—1935.

Comunicat oficial.

Aducem la cunoștința preoțimei noastre spre orientare adresa de mai jos trimisă dlor prefecti din județele eparhiei noastre:

Domnule Prefect!

În timpul din urmă s'au ivit câteva cazuri regretabile de conflicte în legătură cu înmormântarea unor credincioși trecuți la biserica noastră în cimitirele unite.

În chestiunea aceasta, ținem să dăm tuturor celor interesați următoarele lămuriri:

1. La cererea bisericii unite a dat Ministerul de Interne către toți prefectii ordinul circular Nr. 11327 din 9 Febr. 1925, prin care a dispus ca gr.-catolicii să-și poată îngropa morții în cimitirele ortodoxe, unde uniții n'au cimitire. Iar Ministerul Cultelor prin adresa Nr. 23527 din 12 Mai a dispus ca și ortodocșii să fie îngropați în cimitirele unite, unde nu sunt cimitire ortodoxe.

2. Ordinul de mai sus a fost împrospătat din nou cu circularul Ministerului de Interne Nr. 16052 din 1 Octomvrie 1930.

3. Ministerul de Interne a dat un nou ordin Nr. 56493 din 1925 în acel înțeles că pe bază de reciprocitate morții celor două confesiuni românești, ortodocși și uniți, să fie îngropați în cimitirele confessionale existente în comună, indiferent de confesiunea mortului, dacă una din cele două confesiuni nu are cimitir propriu.

4. Ministerul Cultelor cu adresa Nr. 60242 din 1926 a dispus ca toate comunele să se îngrijească să facă cimitire comunale. Până atunci să se folosească cimitirele existente.

5. Ministerul de Interne cu or-

dinul Nr. 2271 A. din 30 Martie 1931 — deci după votarea legii cultelor — dispune Dlor prefecti ca să se conformeze ordinului Nr. 11327 din 9 Febr. 1925 și invită pe dnii prefecti ca să ia măsurile convenite pentru ca și populația ortodoxă să-și îngroape morții în cimitirele unite sau catolice, acolo unde nu sunt cimitire ortodoxe.

6. Ministerul Instrucției și Cultelor a dat în 18 Aprilie 1931 ordinul Nr. 50997—5390, prin care dispune ca morții celor două confesiuni românești să fie îngropați în cimitirul confesional existent, lângă membrii familiilor lor, până când se vor putea face cimitire comunale.

În consecință pentru evitarea oricăror inconveniente ce s'ar mai putea ivi între credincioși, Vă rugăm să binevoiți a ține seamă de dispozițiile ordinelor ministeriale, îndrumând și pe cei renitenți, de orice parte ar fi, să le respecte.

Biserica noastră ortodoxă s'a conformat și se conformează acestor dispoziții. Pune la dispoziție cimitirele ei tuturor credincioșilor de alte confesiuni, ca să-și îngroape morții, dacă nu au cimitir propriu al lor. Pentru că este un act și de natură umană, morală dar și sanitară, ca morții să fie îngropați acolo unde este locul lor, în cimitire.

Cerem însă același tratament și pentru morții noștri în comunele unde nu avem cimitire ortodoxe și nu sunt nici cimitire comunale.

Respectând această reciprocitate pe toată linia, sunt excluse orice animozități și tulburări cu intenții lăaturalnice. Și ar fi timpul suprem ca această chestiune să nu se mai ivească nicăiri.

Cluj, la 2 Aprilie 1935.

Consiliul eparhial.

Nr. 2317—1935.

CIRCULARĂ către Onor. preoțime din cercul electoral preoțesc al Bistriței.

Devenind vacant scaunul de deputat clerical în Adunarea noastră eparhială din cercul Bistrița, prin trecerea la cele vecinice a mult regretatului protopop stavrofor Grigorie Pletosu, — prin aceasta dispunem alegere nouă pentru restul perioadei 1932—1937 pentru complectarea locului vacant.

Colegiul preoțesc al cercului Bistrița se va întruni în ziua de *Marți în 7 Mai a. c., la ora 11 în Bistrița*, cu participarea tuturor preoților acestui cerc.

Comisar Consistorial pentru acest colegiu electoral numim pe P. O. D. Zaharie Manu, protopop al Dejului, care se va prezenta în ziua și la data susnumită în Bistrița și după chemarea Duhului Sfânt în biserică, se va întruni împreună cu preoții într'un local anume desemnat spre acest scop și va săvârși actul alegerii, conform regulamentului în vigoare.

Oficiul protopopesc al Bistriței va convoca spre acest scop pe toți preoții cercului pe calea cea mai sigură,

desemnând din bună vreme locul întrunirii.

Procesul verbal al alegerii împreună cu buletinele de votare, în caz că va fi votare secretă, se trimite în decurs de opt zile Consiliului eparhial, iar mandatul de deputat eparhial se va înmâna de președintele alegerii sau personal sau prin postă celui ales.

Cluj, la 2 Aprilie 1935.

Consiliul eparhial.

Nr. 2317—1935.

Comunicat oficial.

Se aduce la cunoștința preoților cari doresc să se supună examenului de promoție, precum și clericilor absolvenți în restanță cu examenul de calificare, că li s'a fixat termen pentru aceste examene pe zilele de *19—22 Iunie a. c.* Cei interesați vor face cereri însoțite de actele prescrite de regulamentele respective.

Cluj, din ședința Consiliului eparhial, secția biser. din 2 Aprilie 1935.

Consiliul eparhial.

Nr. 370—1935.

(5) 2—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de cl. III. *Ciocotiș*, protopopiatul Cetatea-de-peatră, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Dela fiecare casă 30 Lei anual. Circa 250 case.
3. Stolele obicinuite.

Candidații având aprobarea P. S. S. Episcopului, își vor înainta actele conform Regulamentului pentru alegerea de paroh, la oficiul protopopesc Baia-Mare, cu a cărui învoire se pot prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Baia-Mare, 18 Martie 1935.

Oficiul protopopesc ort. rom. în conțelegere cu consiliul par. din *Ciocotiș*.

Alecsiu Latiș, protopop.

Nr. 208—1935.

(4) 3—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de paroh în parohia *Mogoș-Valea-Bârnei*, protopopiatul Lupșa, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat.
2. Stolele obicinuite în parohie.
3. Una zi de lucru dela fiecare familie.
4. Folosința fânului din cimitir.
5. Până la edificarea caselor parohiale va servi ca locuință una cameră din edificiul școlar.

Candidații, cari trebuie să aibă aprobarea Prea Sf. Sale Episcopului, își vor trimite actele de concurs la acest oficiu. Cu prealabila incuviințare a subscrierului se vor putea apoi prezenta în parohie, spre a face cunoștință cu enoriașii.

Baia-de-Arieș, la 14 Martie 1935.

Oficiul protopopesc ort. rom. Lupșa, în conțelegere cu consiliul parohial.

Vasile Șpan, protopop.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.